

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.102/2020/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kisházi János ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. ... és dr. ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a Miskolci Törvényszék 19.P.20.825/2019/14. sorszámú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak 15 napon belül leletezés terhe mellett 109 700 (százkilencezer-hétszáz) forint kereset illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 2 700 (kétezer-hétszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes 2007. január 22. napján az alpereshez magánszemélyként kölcsönkérelmet terjesztett elő, amelyben egy Suzuki Swift 1.3 GS Swift Kat 2005 típusú gépjármű megvásárlása érdekében 2 780 000 forint, fix svájci frank alapú kölcsön folyósítását kérte. A kérelem tartalmazta, hogy a felperes az alperes gépjármű-kölcsön ügymenetét megismerte és az ahhoz kapcsolódó dokumentumokat (kölcsönkérelem hátoldala, kölcsönszerződés vételi jogi megállapodás, adásvételi szerződés) a fentieknek megfelelően kitöltve aláírta. Az irat hátoldala tartalmazza a peres felek között 2007. január 22. napján kelt megállapodást, melynek 1. pontjában a felperes mint adós elismerte, hogy megismerte az alperes gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, így azokat is, amelyek alapján az alperes a kölcsönszerződést külön ügyletminősítés, illetve kockázatkezelés nélkül is megköti vele, valamint az alperes finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában meghatározott jogszabályi előírások szerint számított teljes éves hiteldíj mutatónak a százalékos mértékét, továbbá a kölcsönszerződés tervezetét.
- [2] A peres felek 2007. január 22. napján devizaalapú, változó futamidejű kölcsönszerződést kötöttek. A szerződésben az alperes 2 780 000 forint összegű kölcsön folyósítását vállalta, a felperes pedig kötelezte magát, hogy azt 7,6 % induló éves ügyleti kamat és 8,109 % THM mellett fizeti vissza. A

szerződés devizaalapú, kamat- és árfolyamváltozásból eredő kamat- és árfolyamkülönbséggel. Az induló futamidőt 120 hónapban határozták meg, rögzítették, hogy az induló futamidő az Általános Szerződési Feltételek szerint számított kamat- és árfolyam-változás függvényében módosulhat oly módon, hogy a havi törlesztőrészek összege nem, csak a száma változik. A fix havi törlesztőrészlet összegét 33 138 forintban állapították meg.

Rögzíti továbbá a szerződés, hogy az ÁSZF-ben szabályozott törlesztőrészlet változás az a CHF LIBOR és CHF árfolyam szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye.

- [3] A felek megállapodása szerint annak részét képezi az MCSK-0501 számú Általános Szerződési Feltételek, amelynek a vételi jogos és az adásvételi szerződéssel együtt történő átvételét és megértését az adós a szerződés aláírásával igazolta. Az Általános Szerződési Feltételek módosított, a törlesztőrészlet változását, árfolyamváltozás elszámolását tartalmazó 7., 7/A., 7/B., 9/A. és 9/B. pontjait az egyedi kölcsönszerződés is tartalmazza.
- Ennek értelmében törlesztőrészlet különbözet deviza alapú kölcsön esetén a szerződés szerint számított kamatkülönbséget és az árfolyam konverziót is tartalmazó árfolyamkülönbséget. A törlesztőrészlet változás mérése havonta, a havi törlesztőrészek szerződés szerinti esedékességekor történik, rögzítették a törlesztőrészlet változásának mértéke kiszámítására irányadó képletet (Törlesztőrészlet változás összege = mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészletre eső kamatkülönbséget (I.) + a mérési időpontban fennálló még nem esedékes teljes hátralévő tőketartozásra eső kamatkülönbséget (II.), azaz a törlesztőrészlet változás összege = I. + II.).
- Az itt rögzítettek szerint a törlesztőrészlet változást naptári negyedévenként számolták el, a törlesztőrészlet-különbséget elszámolása az értesítésben tájékoztató adatként feltüntetésre kerül.
- [4] Változó futamidejű, fix törlesztőrészletű deviza alapú kölcsön esetén e rendelkezés szerint a fizetendő törlesztőrészek összege nem, csak a száma változik a felmerült kamat-különbséget és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbségre figyelemmel. A havonta kiszámított kamat- és árfolyamkülönbséget összege tőkésítve az adós tőketartozását növelte vagy csökkentette. A havonta kiszámított kamat- és árfolyamkülönbséget függvényében a futamidő oly módon változhatott, hogy a törlesztőrészek összege a teljes futamidő alatt változatlan maradjon. A futamidő változásáról, az egyes havi törlesztőrészek kamat- és tőke megbontásáról az alperes legalább negyedévente elszámoló levélben volt köteles értesíteni az adóst.
- Alkalmazandó árfolyamként az ... Bank Nyrt. meghatározott időpontban alkalmazott devizaárfolyamát rendelték figyelembe venni.
- [5] Az alperes tájékoztató szóróanyagot készített „I. v.!” címmel, amely külön bekezdésben foglalkozott a finanszírozás kockázatával, amely tartalmazta, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes egészében az ügyfélnek kell viselni. Szólt a kamatkockázat fennállásáról is.
- [6] A kölcsönszerződés alapján az alperes a kölcsön összegét a felperes rendelkezésére bocsátotta.
- [7] A felek 2010. március 8. napján a kölcsönszerződést módosították, a lejárt tartozást tőkésítették, a fennálló tőketartozást 2 291 272 forintban rögzítették. A módosításkor hátralévő futamidőből két hónapra 16 570 forint, további 91 hónapra 33 133 forint törlesztőrészletet határoztak meg.
- [8] A felperes 2014. március 7. napjától nem teljesítette a kölcsönszerződésből eredő visszafizetési kötelezettségét, ezért az alperes írásbeli felszólítást követően a 2014. április 15. napján kelt iratában a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta.

- [9] Az alperes a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolási kötelezettségét teljesítette, az elszámolás felülvizsgálynak minősül.
- [10] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a perbeli szerződés ÁSZF 7.A. pontjában írt rendelkezései tisztességtelenek, ezáltal érvénytelenek, ennek következtében a szerződés érvénytelen. Jogkövetkezményként kérte a szerződés hatályossá nyilvánításával annak megállapítását, hogy tartozása 590 489 forint, melynek megfizetésére részletfizetés engedélyezését kérte. Állította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás hiányos, abból nem tűnik ki, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa és a fenti árfolyamváltozás lehetősége valós. Hivatkozott a Ptk. 200. § (2) bekezdésében foglaltakra. Előadta, hogy megítélése szerint a szerződés jogszabályba: a Hpt. 203. § (1) (6) és (7) bekezdésében foglaltakba ütközik.
- [11] Az alperes kérte a per megszüntetését, hivatkozva arra, hogy a kereset nem a felülvizsgált törvényi elszámolás alapján megállapított összegszerűen megjelölt kereseti kérelem. Érdemben kérte a felperes keresetének elutasítását. A felperes az általa szükségesnek tartott tájékoztatás megtörténtét követően nyújtott be svájci frank alapú kölcsön iránti kérelmet az alpereshez, így az nem minősülhet Általános Szerződési Feltételnek. A kölcsönkérelmet és annak hátoldalán lévő megállapodást a felperes aláírta, ezzel elismerte, hogy valamennyi okiratot megkapott és a kölcsön feltételeit tanulmányozhatta a szerződés aláírása előtt, így tisztában volt azzal, hogy a fizetési kötelezettsége változhat. Tájékoztatta a felperest arról, hogy az árfolyamkockázat valós, az árfolyam változhat és ez kihat a fizetési kötelezettségére.
- [12] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 29 500 forint perköltséget.
- [13] Megállapította, hogy a felperes keresetében a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte és összegszerűen határozott kérelmet terjesztett elő, valamint az erre vonatkozó számítását csatolta, a per megszüntetésére az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdése alapján nem kerülhetett sor.
- [14] Kifejtette, hogy a felperes a szerződés kiválasztásával meghatározta az árfolyamkockázat miatti törlesztőrészlet-különbözet megfizetésének módját, továbbá, hogy az árfolyamváltozás hatását, a törlesztőrészlet növekedést milyen esedékességgel fizeti. Ez feltételezi, hogy az árfolyamváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatását a felek előzetesen megtárgyalták, erre tekintettel az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltétel a Ptk. 205. §-a szerint nem általános szerződési feltétel.
- [15] Mivel a szerződés nem devizaszerződés, és azt nem ingatlan vásárlására folyósították, a kockázatfeltárási nyilatkozat felperessel történő aláírásának hiánya nem teszi a szerződést érvénytelenné.
- [16] Kockázatfeltárási nyilatkozat hiányában a szerződés rendelkezései alapján vizsgálta, hogy a felperes alappal gondolhatta-e, hogy őt nem terheli árfolyamkockázat, illetve, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa van.
- [17] Kiemelte, hogy a 6/2013. PJE határozatának indokolása szerint a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

Az árfolyamváltozás a törlesztőrészletek változásának egyik eleme volt a szerződésben, így az adóst, mint a kölcsön visszafizetésére kötelezett felet terhelte annak a viselése. Ennek alapulvételével egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nyilvánvalónak kellett lennie annak, hogy az árfolyamváltozás kockázata fennáll és a negatív változás folytán keletkező többletterheket neki kell viselnie. Az egyedi kölcsönszerződés részét képező Általános Szerződési Feltétel 7.A. pontja tájékoztatást adott arról, hogy devizaalapú kölcsön esetén a törlesztőrészletek milyen tényezők függvényében változhatnak. Az ÁSZF ezen része tartalmazza a kockázatfeltárást, amennyiben a felperes a szerződés megkötése előtt, vagy a szerződés megkötése során alaposan elolvasta és értelmezte volna, tisztában lehetett volna azzal, hogy a szerződés megkötésével, mivel az devizaalapú, árfolyamkockázatot vállal.

- [18] A felperes által aláírt Megállapodás szerint a felperes megismerte az alperes gépjárművásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, ennek alapján a tájékoztató anyag felperes általi megismerése is tényként fogadható el. Ez a tájékoztatás közérthetően ismertette az árfolyamkockázat hatását a törlesztőrészletre devizaalapú finanszírozási konstrukció esetén.
- [19] A tájékoztatás megfelelősége az Egyedi kölcsönszerződés, az Általános Szerződési Feltételek alapján, továbbá a Megállapodás 1. pontja alapján megállapítható. A perben nem merült fel olyan adat, amely alapján a felperes alappal gondolhatta volna, hogy az árfolyamváltozásnak van felső határa, továbbá nem állapítható meg az sem, hogy a felperes bármely dokumentum, vagy esetleg az üzletkötő tájékoztatása alapján arra következtethetett, hogy az árfolyamváltozás nem valós, vagy őt csak korlátozott mértékben terheli. A felperes a perben konkrét, félrevezető, a kockázat korlátozottságára irányuló tájékoztatást nem bizonyított. A felperes keresetét ezért megalapozatlannak találta és azt elutasította.
- [20] A felperest a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján számított ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte az alperes javára 590 480 forint pertárgyérték figyelembevételével a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján.
- [21] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, és az alperes kötelezését mindkét fokú perköltsége megfizetésére. Előadta, hogy az ÁSZF-be foglalt árfolyamkockázati tájékoztató ugyan megfelel a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltaknak: feltárja szerződéses ügyekben az ügyfelet érintő kockázatot, tartalmazza az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletekre, ám a kereset elbírálása során a bíróságnak az Európai Unió jogot, így különösen a 93/13/EGK irányelvet is alkalmaznia kell az Európai Unió Bírósága ítéleteiből levonható tartalommal. Az árfolyamkockázati tájékoztató nem felel meg a C-186/16. és C-51/17. szám alatti döntésben írt követelményeknek: a tájékoztató nem tartalmazza, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás az adóst terhelő pénzügyi kötelezettségeket jelentős mértékben növelheti, az adós vállalása gazdasági követelményeit abból felmérni nem tudta, ezért a szerződési feltétel nem világos és nem érthető, mely a szerződés semmisségét okozza. A perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a jogszabály által előírt tájékoztatást megadta, a felperes a kockázatfeltáró nyilatkozatot aláírta, a szerződésből és tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt a fogyasztó számára, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet korlátlanul megemelkedhet, az adóst terhelő pénzügyi kötelezettségek jelentős mértékben megnőhetnek, az árfolyamváltozás lehetősége valós. Sérlemelte, hogy a bíróság jelentőséget tulajdonított a kölcsönkérelemnek, habár az nem a kölcsönszerződés része, így kockázatfeltárásként sem értékelhető. Állította, hogy a tájékoztatás nem felel meg az

Európai Unió Bírósága C-26/13. és C-227/18. ítéletben támasztott követelményeknek sem. Hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázatot az adósra telepítő szerződési feltétel nem tekinthető egyedileg megtárgyaltnak. Álláspontja szerint a devizában nyilvántartott szerződés atipikus szerződés, hiszen jellegadó sajátossága nem megfeleltethető sem a Ptk. 523. § (1) bekezdésében, sem a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak, ezért arra a tájékoztatás körében a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése irányadó.

- [22] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes kötelezését a másodfokú eljárással felmerült költségek megfizetésére. Kiemelte, hogy a kockázatfeltárás megfelelősége szempontjából 2/2014. polgári jogegységi határozatban foglaltakra is tekintettel nem csupán a szerződésnek, hanem a szerződés megkötésére vezető minden körülménynek, valamennyi okiratnak jelentősége lehet, így a kölcsönkérelemben foglaltak akkor is figyelembe veendőek, ha azok nem képezik a kölcsönszerződés részét. Kiemelte, hogy a nem megfelelő tájékoztatást és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania. Az alperes okiratokkal igazolta, hogy az ügyletben rejlő kockázatokról a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének megfelelően, világosan és érthetően tájékoztatta a felperest, melyet alátámaszt a kölcsönszerződés egyedi része, az általános szerződési feltétel, a felperes kölcsönkérelme, az általa aláírt Megállapodás és a részére átadott tájékoztató anyag, valamint finanszírozási ajánlat is.
- [23] Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A fellebbezés nem alapos.
- [25] Az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, azonban annak jogi indokaival az ítélet tábla csak részben értett egyet.
- [26] Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételt a felek nem tárgyalták meg egyedileg, az általános szerződési feltétel.
Annak megítélésénél, hogy általános szerződési feltételnek minősül-e egy kikötés, kizárólag annak a körülménynek van jelentősége, hogy a kikötés tartalmát az alperes alkufolyamat eredményeként a fogyasztóval közösen, vagy kizárólag saját maga, előre, több szerződés megkötése céljából a fogyasztó kizárásával határozta meg (BH2013.128.). Az egyoldalúan előre meghatározott szerződési feltétel másik szerződő fél általi megismerése és kifejezett elfogadása nem elégséges ahhoz, hogy a feltétel egyedileg megtárgyaltak minősüljön (BDT2013.3013.). Az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy előre megszerkesztett szerződésmintákat alkalmazott a kölcsönszerződések megkötése során, önmagában az, hogy a felperes az alperes által előre meghatározott szerződési feltételeket rögzítő szerződéstípusok közül választott a rendelkezésére bocsátott információk alapján, még nem teszi a kiválasztott szerződés feltételeit egyedileg megtárgyalttá. A felperes a szerződéses feltételek alakításában csak annyiban vehetett részt, hogy az alperes által előre kidolgozott szerződéstípusok közül választott, más változtatásra lehetősége nem volt, a szerződés vagy annak az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezése így nem minősül egyedileg megtárgyaltnak. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a Ptk. 209. § (1) bekezdése csak az általános vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát teszi lehetővé, ha a felek e feltételt egyedileg megtárgyalták volna, úgy annak tisztességtelenségét érdemben a bíróság nem vizsgálhatta volna.
- [27] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésének megsértése miatt nem minősül semmisnek a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, azonban ennek

indoka elsősorban nem az, hogy az nem deviza-, vagy ingatlanra alapított vételi jogot tartalmazó szerződés. A következetes bírói gyakorlat szerint ugyanis más jogágak kötelező szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából csak akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy a jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig az erre irányuló jogalkotói szándék a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható. (BDT.2006.1450; BDT.2009.2004.). A Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdéseinek megsértéséhez a törvény a semmisség jogkövetkezményét nem fűzi, ilyen jogalkotói szándék sem állapítható meg, ezért e rendelkezés megsértése nem okozza a szerződés semmisségét. Ha azonban az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztóra hárító szerződési rendelkezés tartalma a szerződéskötéskor szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel nem volt világos és nem volt érthető, a rendelkezés tisztességtelen, mely a kölcsön-szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi (2/2014. polgári jogegységi határozat).

- [28] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a Pp. 205/B. § (2) bekezdésére. Ezen rendelkezés nem a szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata körében irányadó, hanem azon feltételeket rögzíti, amelyek mellett a szokásos szerződési gyakorlattól, valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől, vagy a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltérő általános szerződési feltétel a szerződés részévé válhat. A felperes az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek ne váltak volna a szerződés részévé, a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján erre fellebbezését sem alapíthatja. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a devizaalapú szerződésre vonatkozó szabályok a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíjmutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (THM 1. rendelet) 11/B. §-ában és 13. §-ában - a fogalom meghatározása nélkül - a THM kiszámításával összefüggésben megtalálhatóak voltak a szerződés megkötésének időpontjában is, a konstrukció alapjául a Ptk. 231. §-ának szabályai szolgáltak. Nem állapítható meg tehát, hogy az a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltért volna. A devizaalapú kölcsön konstrukciója széles körben elterjedt volt, nagy számban kötöttek ilyen szerződéseket, amelyek rendelkeztek az árfolyamváltozásból adódó kockázat telepítéséről is, ekként a szerződés a szokásos szerződési gyakorlattól sem tért el.
- [29] A 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése, illetőleg a Ptk. 209. § (2) bekezdése szerint is a szerződési feltétel tisztességtelenségének megítélésekor a szerződés megkötésére vezető minden körülményt - így a kapott tájékoztatást is - figyelembe kell venni. A C-51/17. szám alatti ítélet szerint a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményére, valamint a szerződés összes többi feltételére figyelemmel kell értékelni, a tájékoztatás megfelelősége kapcsán - ahogyan arra az alperes is utal fellebbezési ellenkérelmében - a C-26/13. szám alatti ítélet 74. pontja alapján a hitelező által kölcsönszerződés megkötése során közzétett reklám és tájékoztatás is figyelembe veendő. Az alperes által az árfolyamkockázat körében nyújtott tájékoztatás ennek megfelelően nem kizárólag a szerződésben, külön kockázatteltáró nyilatkozatban szerepelhetett a szerződés megkötésének időpontjában irányadó jogszabályi rendelkezések alapján, a hitelező ezen időszakban más módon, így akár a kölcsönkérelemben, adóshoz eljuttatott külön lapon, szóróanyagokban is megfelelő tájékoztatást nyújthatott. A Kúria BH2020.115. szám alatt közzétett eseti döntésében is kiemelte, hogy az árfolyamkockázat viselését szabályozó általános szerződési feltételek átláthatóságának megítélése során a szerződésben írtakon túl a pénzügyi intézmény által tájékoztató anyagokban, prospektusokban, finanszírozási kérelmekben nyújtott tájékoztatást is értékelni szükséges. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor vizsgálta a kölcsönkérelem, illetőleg a

kölcsönszerződéshez kapcsolódó egyéb okiratok tartalmát is. E körben nincs annak jelentősége, hogy a kölcsönkérelem nem a szerződés része.

- [30] Az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének 75. pontja szerint a kölcsönvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, mely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, melyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon pénznemhez képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. Másrészt a banknak fel kell hívnia a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra. Az adós árfolyamváltozásból eredő kockázata az, hogy a kölcsön visszafizetése körében nyújtandó szolgáltatása az árfolyam változásából eredően előre nem látható módon akár hátrányára is változhat, azaz az adós a teljesítés során forintban kifejezve magasabb törlesztőrészeket, vagy azonos összegű törlesztőrészeket több alkalommal lesz köteles megfizetni ahhoz, hogy a szerződéses visszafizetési kötelezettségeknek eleget tegyen. A banknak tehát ezen kockázatról kell tájékoztatni a fogyasztót.
- [31] A C-227/18. szám alatti végzésben foglaltak szerint világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel a devizaalapú kölcsönszerződés, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyam-változásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is, és a rendelkezésére bocsátott teljes összeg és a törlesztőrészek összege egyértelműen meghatározható.
- [32] A 2/2014. polgári jogegységi határozat értelmében a kölcsönt nyújtó pénzintézetnek kell bizonyítania, hogy olyan tájékoztatást adott az adósnak melyből egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Ezen bizonyítási kötelezettségének az alperes a felperes által aláírt kockázatfeltáráó nyilatkozat, vagy más olyan okirat becsatolása útján is eleget tehet, melyről megállapítható, hogy azt az adós megkapta, a szerződéskötési szándékának kialakításakor az rendelkezésére állt.
- [33] A kölcsönszerződés egyedi része, melyet felperes is aláírt, a kölcsönnyújtás feltételei között külön bekezdésben tartalmazza, hogy az induló futamidő az általános szerződési feltételek szerint számított kamat- és árfolyamváltozás függvényében módosulhat oly módon, hogy a törlesztőrészek összege nem, csak azok száma változik. Rögzíti továbbá, hogy a törlesztőrészlet-változás svájci frank LIBOR és a svájci frank árfolyamtól függ. Az ÁSZF egyedi kölcsönszerződésben is szereplő 7. pontja pedig részletesen tartalmazza az árfolyam-változás és az adós fizetési kötelezettsége közötti összefüggést, azon mechanizmust, amelyen keresztül az árfolyamváltozás az adós fizetési kötelezettségét befolyásolja.
- [34] A feleket a szerződés megkötése során a Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmében terhelő tájékoztatási kötelezettség kiterjed a konstrukció lényegi eleme, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselésére is. Ezt az általános tájékoztatási kötelezettséget konkretizálja a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a Hpt. 203. §, amely [a szerződés megkötésekor hatályban lévő (7) bekezdés a) pontja szerint] az árfolyamkockázat, valamint annak törlesztőrészekre gyakorolt hatása ismertetését tartotta elégséges tájékoztatásnak, amely a fogyasztó védelmét kellően biztosítja. A jelentős kockázatot ugyanis a törlesztőrészek esetleges

emelkedése jelenti a konstrukcióban a rendelkezést törvénybe iktató 2004. évi LXXXIV. törvény 30. §-ához fűzött miniszteri indoklás szerint. Az egyedi kölcsönszerződés a felperes saját elsőfokú eljárásban és fellebbezésében is fenntartott nyilatkozata szerint is megfelel a Hpt. 203. § rendelkezéseinek, abból a felperes által is elismerten az árfolyamkockázat léte felismerhető az átlagos fogyasztó számára. Az árfolyam változásának az adós fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását részben képlet, részben szöveges tájékoztatás útján szintén tartalmazza. Önmagában matematikai képletek alkalmazása a tájékoztatást nem teszi tisztességtelenné. Nem vitathatóan az egyedi kölcsönszerződés a kockázat kifejezést nem tartalmazza, azonban egyértelműen rögzíti azt a két tényezőt, amelyre tekintettel az adós fizetési kötelezettsége változhat, az ÁSZF egyedi kölcsönszerződésbe is beemelt 7. pontjából az is nyilvánvaló, hogy az árfolyamváltozás, és kamatváltozás esetleges negatív hatásait az adós köteles viselni akként, hogy a szerződésben írtnál több törlesztőrészletet fizet meg. Abban egyetértett az ítéletábra az alperessel, hogy az egyes konstrukciók közötti választás feltételezi, hogy az adós számára is nyilvánvaló, hogy fizetési kötelezettségei változhatnak. Az alperes által hivatkozott "Indítson velünk" tájékoztató anyag pedig külön bekezdésben foglalkozik a finanszírozás kockázatával, abban már a kockázat kifejezés is megjelenik.

- [35] A C-26/13. ítéletben foglaltak szerint a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötés során, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, kötelezettségei változásának mechanizmusát, annak lehetséges mértékét. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a fogyasztónak a szerződéskötéskor abszolút értékben fel kell tudnia mérni a várható fizetési kötelezettségének felső határát. Az adott kikötés akkor felel meg a világos, érthető megfogalmazás és átláthatóság elvének, ha a tájékoztatásból egyértelműen felismerhető, hogy az árfolyamkockázat fennáll, az korlátozás nélkül és kizárólag az adóst terheli, az árfolyamra nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [36] A felperes hivatkozásával ellentétben az árfolyamkockázat viseléséről szóló tájékoztatás lényegében egy dokumentumban, a mindössze három oldalas egyedi kölcsönszerződésben szerepel, az nem csupán különböző okiratok összevetése útján következtethető ki.
- [37] Mindezek alapján az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a tájékoztatás nem tisztességtelen, így a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [38] Az elsőfokú bíróság tévedett a pertárgyérték meghatározása során. A felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeként, a felek közötti elszámolás körében annak a megállapítását kérte, hogy tartozása az alperes által nyilvántartott összegnél alacsonyabb, mindössze 590 489 forint. A keresettel érvényesített követelés nem a felperes által is elismert tartozás összege, hanem az alperes által nyilvántartott és a felperes által elismert követelés különbsége, a felperes ezen összegre állítja, hogy azt az alperes jogalap nélkül követeli.
- Jelen perben ezen összeg a felülvizsgálat elszámolás szerint fennálló 3 019 193 forint és az elismert tartozás különbözeteként adódó 2 428 704 forint. A felperes ezért 145 700 forint kereseti illetéket tartozott megfizetni, az ítéletábra a Pp. 253. § (4) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban Itv.) 74. § (2) bekezdése alapján leletezés terhe mellett kötelezte a fennmaradó 109 700 forint kereset illeték megfizetésére.
- [39] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni saját, továbbá köteles megtéríteni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az

ítélőtábla az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíj mértékét a (6) bekezdése alapján az elvégzett tevékenységgel arányosan mérsékelte, figyelemmel arra, hogy az alperes csupán rövid fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett.

Debrecen, 2020. május 19.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -